

РАСМИЙ АХБОРОТ

МАХАЛЛИЙ БЮДЖЕТ МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

КПСС Марказий Комитети 1984 йил апрель пленумининг, ун биринчи чакриқ СССР Олий Совети биринчи сессиясининг қарорларида, ўртоқ К. У. Черненконинг шу Пленум ва сессияда сўзлаган нутқларида халқ депутатлари Советлари ўз ваколатларини янада самарали амалга оширишлари даялат, ҳўжалик ва социал-маданий қўри-лишга раҳбарлик даражасини янада оши-риш борасида муҳим вазифалар қўйилган.

СССР Министрлар Совети ана шу ва-зифаларни амалга ошириш, жойларда ишлаб чиқариш самардорлигини ўсти-ришни таъминлаш ва экономикани ком-плекс равишда ривожлантириш, халқ ис-теъмол моллари ишлаб чиқариш ҳамда аҳолига маиший хизмат кўрсатиш со-ҳасини кенгайтириш, бошқариш соҳа-сида контрол вазифаларини кўчатириш мақсадларида «Маҳаллий бюджет дара-жалари микдорининг тегишли халқ де-путатлари Советлари территориясида жойлашган бирлашмалар, қорхоналар ва ташкилотлар иш самардорлигига боғлиқлигини кўчатириш тўғрисида» қарор қабул қилди.

Шу қарорга мувофиқ иттифодш республикаларнинг Министрлар Совет-лари билан келишиб 1985 йилда айрим областлар ҳамда областлар бўлима-дан бир-ича иттифодш республика территориясида Иттифодш бўйсунув-чи сановат бирлашмалари ва қорхона-ларни асосан халқ истеъмол молларини реализация қилишдан ташқарида фой-даланиб 10 процентга микдорини ма-ҳаллий бюджетларга ўтказишлари СССР Молия министрлигига топширилди.

Иттифодш республикаларнинг Ми-нистрлар Советларида иттифодш рес-публикаларнинг 1985 йил ва кейинги йилларда бюджетлари лойиҳаларини тўзаётганда республикага бўйсунди-ган қорхоналар ва ҳўжалик ташкилотлари оладиган фойдалар тўловларининг бир қисминини, шунингдек сифати ахшиланган халқ истеъмол моллари қана нахлар-га вақтинча устама нарх жорий этиш натижасида олинганда маблагларини ав-тоном республикаларнинг бюджетлари ва маҳаллий бюджетларга ўтказиш-ни кўзда тутиш вазифаси топширилди.

Бирлашмалар, қорхоналар ва таш-килотлар мол оборотидан тўладиган со-қоннинг маълум қисми ҳам қарорда кў-зда тутилган тартиб ва шартлар билан иттифодш республикаларнинг бюд-жетлари даромадларида ўтказилиши бел-гилан қўйилди. Автоном республикалар-нинг бюджетлари ва маҳаллий бюджет-ларга тушиб турадиган шу пулниинг до-имий микдорини иттифодш республика-лар Министрлар Советлари белгилан берди.

Иттифодш республикаларнинг Ми-нистрлар Советларида маҳсулот (иш, хизматлари)дан кўпроқ автоном рес-публикалар, ўлкалар, областлар, округлар, районлар ва шаҳарлар аҳолисининг эҳ-тиёжларини қондиришда фойдаланила-диган бирлашмалар ва қорхоналарни рес-публика (иттифодш республикалар) бўйсунушидан республика (автоном рес-публикалар) ҳамда маҳаллий бўйсунув-чи ўтказиш борасидаги ишларини давом эттириш вазифаси топширилди.

Иттифодш ва автоном респу-бликаларнинг Министрлар Советлари, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ик-рония комитетлари ҳўжалик ва ма-даний қўрилик масалаларини ҳал этиш учун ўзларига берилган ҳўқуқлардан самарали фойдаланиш чораларини кў-ришлари ҳамда шу асосда маҳаллий бюджет даромадларини кўчатириш учун тегишли территорияларда жойлашган бирлашмалар, қорхоналар ва ташки-лотларнинг иш натижаларига таъсир кў-рсатишни кўчатиришлари керак.

МАКТАБНИНГ БАЗАВИЙ КОРХОНАСИ

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Мақтаб ўқу-чиларининг меҳнат таълимининг, уларни касб танлашга ўргатишнинг ахшилаш ҳамда уларнинг иктомий-фойдали уну-ми меҳнатини ташкил этиш тўғрисида»ги қарорини бажара бориб, СССР Ми-нистрлар Совети умумий таълим макта-бининг базавий қорхонаси тўғрисидаги Низоми тасдиқланди.

Шу Низомига мувофиқ республикалар Министрлар Советлари ва област (ў-лка) икромия комитетларининг қарорла-рига биноан барча ўрта, тўққиз йиллик мактаблар, шунингдек махсус умумий таълим мактабларида сановат, қўрилик, транспорт, алоқа, хизмат доираси қор-хоналари, қолхозлар (қолхозларни ум-умий йилгилининг роилигига мувофиқ), совхозлар, ўрмон ҳўжаликлари, илмий-тадқиқот, лойиҳа институтлари, бошқа қорхоналар ва ташкилотлар база сифа-тида бириктиб қўйилиши керак. Ўқу-чиларни меҳнатда тарбиялашнинг ташки-л этиш масъулияти мактаблар билан бир-га шулар зиммасига ҳам юклатилди.

Базавий қорхона ва мактаб ўқу-чиларини меҳнатда тарбиялаш борасида биргаликда ишлаш кўрсатила шартнома тузилади. Бу шартномада шу ишнинг конкрет мазмуни ва шаклини, ўзаро мажбуриятлар ва бу мажбуриятларни амалга ошириш муддатлари белгилан-ди.

I—VII-синф ўқувчиларини политех-ни тусдаги умумий меҳнат таълимининг, VIII-синфдан бошлаб эса оммавий кас-блар таълиминини таъминлаш базавий қорхона ва мактаб биргаликда билим

радиган вазифа ҳисобланади. Базавий қорхона шу мақсадларда қорхо-нада, мактаб ёки мактаблароқ ўқув иш-лаб чиқариш комбинатида ўзининг стру-ктурини бўлиналари ҳўқуқлида мактаб ўқувчиларининг ўқув пеллари, участка-лари, устакхоналари, стационар, меҳнат ва ҳўрдиқ чиқариш лагерини, ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадасининг дала шийпони ва мактаб ўрмончилигини бар-по этиди, шу бўлиналарга техника ва ҳўжалик жиҳатидан хизмат қилиб тура-ди ва биноларни ремонт қилиб беради, зарур микдорда машина-ускуналар, бо-шқа буюм ва материаллар, жомакор, ер участкаларини ажратди, ўқувчиларни ўргатиш ва уларнинг меҳнатига раҳбар-лик қилиш учун мутахассислар, малака-ли ишчи ва қолхозчиларни юбориб тура-ди, мактаб ўқувчиларининг меҳнатига ҳақ тўлайди ва уларнинг оқваданишини ташкил этиди, битирувчи синфларнинг ўқувчиларига аталган касб-кори бўй-ча бошланғич тариф квалификация раз-ряди (класс категориясини) беришга ат-тестациядан ўтказида ва уларга тегишли гувоҳнома беради. VIII—XI (XII) синф ўқувчиларининг касб-ҳўнарга тай-ёргилиги ўқув программалари, меҳнат-ни муҳофаза қилиш қондалари ва нор-маларига, техника ҳавфсизлиги ва иш-лаб чиқариш санитариясига қатъий му-вофиқ равишда олиб борилади.

Базавий қорхоналарга ўқувчиларинг меҳнат ва ҳўнар таълимининг таъмин-лаш учун зарур асос-ҳўна ва мате-риалларни мактабларга бериш, бериш, уларга бошқа ердан кўрсатиш ва бу ишларга белгиланган тартибда маблаг сарфлаш борасида кенг ҳўқуқлар бери-ган.

Низомига мувофиқ мактаблар асосан базавий қорхонанинг профили ва унинг оммавий касбларига кадрларга бўлган эҳтиёжларини назарда тутиб, ўқувчи-ларнинг касб-ҳўнар тайёргилигига, меҳ-нат тарбиясига, таълимига, касб танла-шнинг ўргатишга, уларнинг иктомий-фой-дали, уну-ми меҳнатига ташкилий педа-гогик раҳбарлигини таъминлаш, меҳнат коллективидида сийсий тарбияни иш-да қатнашуви, педагогик билим пропаган-дасини олиб бормоги ва ўқувчиларни ўқ-итиш ва меҳнатига раҳбарлик қилиш учун ажратилган мутахассислар, ишчилар ва қолхозчиларга тегишли ердан бериши керак.

Мактаблар базавий қорхона терри-ториясини ободонлаштириш ва қўналмоз-лаштиришда, қорхонадаги маданий-ом-мавий ишда, қорхонанинг мактабгача тар-бия муассасаларини оналича олишда, икчиланиш хом ашё бериш топшириқ-ларини бажаришда актив қатнашди, е-ма-хашак таъйирлашда, ҳўсийла ўриб-йи-ги-тишда, бошқа деҳқончилик ишларини бажаришда, довархатларни парварши қи-лишда ердан беради, табиятни муҳофа-за қилиш тадбирларида қатнашди.

СТРАХОВАНИЕ ОРГАНЛАРИ ИШНИ ЯХШИЛАЙЛИК

СССР Министрлар Совети давлат страхованиесини янада ривожлантириш ва страхование органлари иш сифатини ошириш чоралари тўғрисидаги масалани кўриб чиқиб, тегишли қарор қабул қил-ди.

Қарорда айтиладики, кейинги йиллар-да шахсий ва мулкий страхованиени яна-да ривожлантириш, КПСС XXVI съезди топшириқларини бажариш юзасидан бир қанча тадбирлар қўйилди. Давлат стра-хованиесини совет кишиларининг турмуш-ида маҳкам кириб бориб, аҳоли учун со-циал-иқтисодий аҳамияти муттасил ор-ти бормоқда.

Шу билан бирга давлат страховани-сини ўтказиш ишда камчиликлар ҳам бор. Шу муносабат билан СССР Молия министрлигига давлат страхованиесини янада ривожлантиришга, меҳнаткашлар-нинг манфаатларига мос келувчи қўнги-ли шахсий ва мулкий страхованиенинг мавжуд турларини такомиллаштириш ва янги турларини жорий этишга, страхова-ниенинг шартлари ва унинг аҳамиятидан аҳоли хабардорлигини ахшилашга қар-тилган тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш тақлиф этилди. Давлат страхованиесини органларига мутахассис-лар таъйирлашнинг кенгайтириш, шу орган-лар аҳолига хизмат қилиш маданиятини ошириш учун электрон-ҳисоблаш тех-никасида янада кенгроқ қўламда фойдала-ниш тадбирлари белгиланди. Иттифод-ш ва автоном республикаларнинг Ми-нистрлар Советларида, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг икромия ко-митетларида давлат страхованиесини рив-ожлантириш, шу органлар моддий-тех-ника базасини мустаҳкамлашда зарур амалий ердан бериш тақлиф этилди.

Бундан ташқари, СССР Министрлар Совети бошқа бир қанча масалалар юза-сидан қарорлар қабул қилди. Жумладан: халқ ҳўжалигига еғоч ва еғоч қичит-ларидан фойдаланиш самардорлигини ошириш ҳамда ўрмон сановатида кадрлар-ни мустаҳкамлаш юзасидан қўшимча чо-ралар тўғрисида;

халқ ҳўжалигига ва аҳолига етказиб берилаётган газ сарфи ҳисобини ахши-лаш тўғрисида;

1941—1945 йиллардаги Улуу Ватан урушида совет халқи эришган Ғалабага бағишлан Москва шаҳрида ёдгорлик бар-по этишни таъминлаш тадбирлари қўйи-лди.

Москва шаҳрида ёшлар ва студент-ларнинг XII жаҳон фестивалига тайёр-гарлик қўриш ва уни ўтказиш тадбирла-ри тўғрисида қарорлар қабул қилин-ди.

(ТАСС).

НАЗОРАТЧИЛАР МАСЪУЛИЯТИ

Ўртоқ К. У. Черненко халқ контролёрларининг Бу-туниттifoқ кенгашида сўз-лаган нутқида капитал қўри-лишда ҳали ҳам ушшоқлиқ етишмаётганлигини таъкид-лаб ўтди.

Трестимизда назоратчи-лар қўлаймоқда. Ҳозирги вақтда 200 га яқин ишчи, ис-рикнер ҳўжасизлиги, ис-рофгарчилик яна ҳам, ис-таҳкам тўсиқ қўймоқда, ис-ларни ташкил этишдаги ва те-хнологиядан камчилик-ларни қайт этиб бормоқда. Масалан, бу йил халқ кон-тролёрларининг ўз вақтида аралашуви тўғрисида Ново-московский қўрасидаги мак-таб қўрилишида сифатсиз конструкциялардан фойдала-нишнинг олди олинди, Беш-еғоч массивдаги мактаб би-носидан сувқочилар ва беҳ-чиларни камчиликларни бар-тариф этишга мажбур қил-ди.

Бундай мисолларни қў-лаб келтириш мумкин. Ҳар-ҳолда биз ўз ишимиздан ту-ла қониқаямиз, деб айта-олмаймиз. Базан қўрилиш-ни ташкил этишдаги жид-дий камчиликлар назоратчи-ларнинг эртиборидан четда қолмоқда. Масалан, август ойида мактабларни қўришда-ги шомша-шопарлининг ол-дин олиш мумкин эди. На-зоратчилар бундай қўри-лишларга ресурслар кенчи-лириш олиб келинмаётган-лигига эртибор бермадилар. Кенгашида ўз вақтида айтил-гандек, ҳар бир кишига ўзини ишлаб чиқариш қў-жайини эканини актив кў-рсатиш ҳўқуқи берилган ва унинг зиммасига шундай ва-зифа юклаган. Бу эса де-мократиянинг асосий мо-ҳиятидир.

М. ЭРГАШЕВА,
153-қўрилиш трести
халқ контроли группаси-нинг раиси.

ВИЗИТ ТУГАДИ

БМТга қўмаклашувчи уюшмалар жаҳон федера-циясининг президенти Де-видсон Николь СССРда БМТ-га қўмаклашувчи уюшма-нинг тақлифига биноан 2—10 октябрь кунлари Совет Иттифқида бўлди.

Совет жамоат ташкилот-лари ва илмий муассасалар-да уюшма активлари билан ўтказилган учрашувларда БМТга қўлаб-қувватлаш-халқаро ҳаракатининг муҳим масалалари муҳокама этил-ди. Совет жамоатчилиги БМТнинг тинчлигини мустаҳ-камлаш ва ядро урушининг олдини олишга, жаҳон миё-сидидаги социал иқтисодий проблемаларни ҳал этишга қаратилган қўн-ғайратлари-ни актив қўлаб-қувватлаш-ни давом эттириш иштиёқи изҳор қилинди.

БМТга қўмаклашувчи уюшмалар жаҳон федера-циясининг президенти Ўзе-кистонда бўлиб, республика жамоатчилик ташкилотлари ва ўқу юрталарининг фаолияти билан, республиканинг халқ ҳўжалиги соҳасида эришган ютуқлари билан танишди.

(ТАСС).

ЭНДОКРИНОЛОГЛАР КЕНГАШИ

12 октябрь кун Самар-қанда Бутуниттifoқ эндо-кринологлар жамяти прав-лениеси президиумининг сай-ёр мажлиси иш бошланди. Мажлис медицина институ-тида ўтказилмоқда. Сўнгра бир ерда амалий конференция очилди. Унда Ўзбекистонда эндокринология хизматини аҳоли ва уни ривожланти-риш истиқболлари муҳокама қилинади.

Мажлис ва конференция қатнашчилари ички секреция безлари, қалқонсимон без-ларнинг турли касалликларни диагностикаси ва уларни да-волаш проблемаларини, гар-монал регуляция механизми-нинг ишлашини ҳам кўриб чиқидилар.

Мажлисда СССР Медицина фанлари академиясининг му-ҳир-аъзолари Ю. А. Панков билан В. А. Тоболин ишти-рок этмоқдалар.

(ЭзТАГ).

ДЎСТЛИК МЕРИДИАНЛАРИДА

МАНАС ЎЛКАСИНИНГ У Ф Қ Л А Р И

Ўзбек — ўз оғам...
Қирғиз халқ сўзи.

ЗНДИЛИКДА ўз адабиёти, санъ-ати, маданияти ва меҳнати билан жаҳоншумул муваффақиятларга эришган қирғиз халқи нурафшон Ок-тябрь ғалабаси ўлароқ иқтисоди му-стаҳкам, индустрияси ва қишлоқ ҳўжа-лиги юксалган республикага айлан-ди. Сизни қўш қўлаб қўтиб оладиган «Ма-нас» аэропортидаги биз ўзига хос дил-бар ва самийи элнинг дидига, нималар-га қодир эканлигига ишонч ҳосил қи-ласиз. Жаҳоннинг ҳеч қандай ҳўна дар-во-засидан қоллишмайдиган қирғиз халқи-нинг буюқ фарзанди Манас номидаги кенг ва шинам аэропорт комплекси я-мийли буглар билан ўралган. Куз қўе-шининг илқ нурида тоғланаётган қўри то-ғлар шафақ-ўзра ястаниб ётган шаҳарни қағтида авайлабгина қўтириб турган-ди. Залворли тоғларнинг буюқлиги беҳти-ёр ана шу шаҳарда барча баробар яша-ётган, ижод қилаётган жаҳон адабиёти ва санъатининг классиги Чингиз Айтматов-ни эслатади. Вужудининг ифтихор ар-алаш галати тўғу қолпайди...

Фрунзеда таъриф буюрган қўнимиз-қўримизнинг СССР Ёзувчилар союзи правленисининг секретари Жўлан Ма-митов республика Халқ ҳўжалиги юту-қлари кўргазмасида Қирғизистон област-ва районлари халқ усталирининг асар-лари сўнги кун намойиш қилинганга-ни айтиб, бизни ана шу бетакдор халқ байрамига тақлиф этиди. Бу биз йў-йў-лақай тинглаб бораганимиз — қадимий қирғиз ил (қўш)қўлининг давомидек эди назаримиз. Қўш олдимизда узоқ ўтмиш, ўрта асрлар ва бугунги гулла-б-йашаётган Қирғизистон бор бўй-ба-ти билан турарди. Юксак меъморчилик та-лаблари даражасида қўрилган кўргаз-ма павильонларида Норин, Ўш, Исикқўл ва Талас областлари ҳамда республика-га бўйсунувчи районлар усталари ҳамда чеварларининг юксак санъати ўз ак-сини топади. Бу ерда ҳар бир овул ва қишлоқнинг ўзига хос тивувчилиги, тў-қувчилик санъати, ҳўнармандчилиги бор. Кўргазмада биргина ўтовнинг йи-ғирмага яқин тури бўлиб, бири-биридан гўзал, бири-бири тасвирламайдиган. Халқ чеварлари қўлидан сайқал тогган жул-қурс ва жулталарнинг ўнлаб хиллари, ўтов анжолари, келинлик либослари, бешик ва уйнинг безаклари, эгар-жаб-дук, от анжолари, теридан тикланган қимиз сақланадиган ва ичидадиган иди-лар қамшидан асалган хилма-хил чиг-лар...

Халқ ўзининг асрлар мобайнида шак-ланган ва кейинги пайтларда унут бўлиб кетмаётган санъатини тикламоқда ва ка-мол топтирмоқда. Кўргазмада ҳар кун навбат билан област ва районлар кўни ўтказилар экан. Биз борганда эса Фрунзе шаҳри кўни бўлаётган эди. Кон-курсда биринчи ва иккинчи ўринлар Норин ва Ўш областларига берилди.

Шонли олтимиз йил мобайнида ўзи-нинг асл қиёфасини топаган республика эндиликда совет меъморчилигининг энг гўзал томонларини ўзидан мустаҳкамла-тирган шаҳарлардан биридир. Бундан Ленин мукофоти лауреати, Қирғизистон СССР халқ россими Тўғрунбой Содин-ковнинг хизмати катта. У яратган револю-ция жангчиларига ёдгорлик, Қирғизис-тонда хотин-қизларни илк бор озолиққа қўриган аёллардан биринчи қолхоз раиси Руқия Солиева образи прототи-п қилиб олинган. Қирғизистон Давлат филармониясининг оқ мармардан барпо этилган хашаматли биноси ва унинг олд майдонидаги Манас ҳамда унинг ҳа-рамонлари шарафига ўрнатилган ёдго-лик гойат нафис ва чўқур миллий руҳда ишланган. Шаҳарда қўрилаётган ҳар бир бино меъморчиликнинг энг юксак талаблари асосида лойиҳалаштирилиб, асримизнинг буюқ санъаткори Чингиз Айтматов бошлиқ санъат ва маданият арбоблари назаридан ўтказилиб, барча-га манзур бўлганда сўнг пайдовер қў-йиларкан. Шаҳарнинг асосий майдонида қўрилаётган Ленин Марказий музейи-нинг Фрунзе филиали ҳам гойат мух-та-сар лойиҳа асосида оқ мармардан барпо этилаётир. Меъморлик ечими муваффа-қиятли бўлганлиги учун ансамбль қан-чали катта бўлмасин, ташқи кўриниши жоизболи ва соддадир.

ЎРТА ОСИЕ шаҳарлари ичида бу-гунги кунда энг гўзал ва қўна-ламзор микрорайонларга эга бўл-ган шаҳар Фрунзедр. Олдий бир мисол: шаҳар четида Балчиқлар микрорайони бор. Бу ерда уларнинг балқонлари якор шаклида ишланганлиги беҳти-ёр киши диққатини тартиди. Қадимий Шарқ аа миллий меъморчилик зонавий ар-хитектура билан уйғунлашиб кетган. Шаҳар шу қадар қўналмозорки, ҳеч би-рони йўл-йўлака томоша қилиб бўл-майди. Йўл бўйларига экилган Олой-нинг қизил, ёввойи тоғ олмалари эса худди лола дарахтига ўхшайди. Истри-тоқ боғларидида фонтан ва ҳар хил қў-рилмалар киши диққатини ўзига тар-тиди. Айниқса, Манаснинг ботир ва аҳоли келини Ойбурекка ўрнатилган ҳайкал (автор Т. Содинков) ва «Ойбурек» уни-вермаги шаҳарга таъриф буюрган ҳар бир меҳмонда чўқур таассурот қолди-ради.

Қирғиз адабиёти ва санъати ҳақида-дан кетаркан, бугунги кунда бутун дўне

халқлари биргина совет адабиётининг на эмас, жаҳон адабиётининг фахри бў-либ қолган Чингиз Айтматов номини ифтихор билан тилга оладилар. Буюқ-лик эса оддийлик, соддаликдан бошла-нади. Қанчалик жамоат ва ижодий иш-лари билан банд бўлмасин, Чингиз Тў-рақуловчи бизни ўз ҳўзурига қорлаб, сўхбатлашди. Ўзбекистоннинг шу кўнги ҳаёти, ижодий соҳаларининг ишларини сўраб сўриштирди. Халқ маданияти, та-рихи ҳақида мўтабар фикрлар айтди. Ўш областда бўлганимизда бизга шу ерда чиқадиган «Ленин йўли» газетаси-нинг 1932 йилги сонини кўрсатишди. Газетанинг биринчи бетига шундай «шапка» берилган эди: «Тўрақул Айт-матов кўрсатмаларини бекаму кўст ба-карайлик». (Обком секретари бўлиб иш-лаган Т. Айтматов топшириқлар бериб, иш билан Фрунзега кетар ва бунинг учун поезда 10—15 кун вақт кетар-кан). Буюқ санъаткорининг отаси билан ишлаган одамлар бор экан. «Тўрақул Айтматов бетакдор халқ раҳбари эди» дейишди улар меҳр-муҳаббат билан.

Ўзининг кенг истеббоб қўлига тушиб олган қирғиз киноси ҳам Чингиз Айтма-товнинг фидойилиги билан бугунги кун-да Суйменқул Чоқморов, Толомуш Оке-ев, Болот Шамшиев каби талантли ре-жиссер ва актёрларга эга бўлди. Қир-ғизистон санъатининг лавобдорлари Аали Токомбоев, Ғафур Айтиев, Темир-қул Уметалиев, Дағул Қўрқубо, Ве-кулен Кадиев, Ойсулу Токомбаева, Қайирқул Сартбаева, Болот Мингчи-лиев ва Қалим Молдобасовлар ҳқили равишда Улут Октябрь икчилиби тўғр-ий қайта аралган замонавий қирғиз ма-даниятининг асосчиларидир.

Қирғизистон ССР ва
Қирғизистон
Компартияси 60 йиллигига

Бугунги кунда Совет Қирғизистон-ида сансон миллият вакиллари буюқ ишти-ронал оиданин аҳил ва иноқ фарзанд-ларидир. Қирғиз халқи билан ёнма-ён рус, ўзбек, уйғур, дунган, татар ва бо-шқа миллиятларнинг халқлари Манас ва Тўхтағул диерининг келажакини ярат-моқдалар.

Территориясининг тўқсон уч про-центи тоғлардан иборат бўлган Қирғи-зистон — чорвачилик тараққи тоғлан, тамакичилик, пахтачилик ва мевачилик ривожланган ўлкага айланиб қолди. Биргина Ўш областида уч миллион бош қўй бор. Областда чорвачиликнинг буюқ муҳим соҳасини ривожлантириш бора-сида ибратли ишлар амалга оширилмоқ-да. Олой йилловларида тивит жўли ме-ринос қўйлар боқилади. Бу зоти тоза қўйларнинг ҳар ош бошидан дондор чў-пон Риспай Жапишевга ўхшаш ўз иши-нинг усталари 190 тага етказиб қўз ол-моқдалар. Ўш област партия комитети ҳар бир отарда ҳаммом қўриш ташаб-бусини бошлади, област марказида зар-водалардан бири бундай ҳаммомлар учун мосламалар ишлаб чиқармоқда.

Областда гўшт етиштиришнинг интен-си йўли ишлаб чиқилди. Чўпонлар фидокорлик кўрсатиб, бу маънақатли ва-зифани ўз зиммасини олдилар. Бунинг учун барча сўрувларда совиклар ола-диган барвақт январ ойида қўзилар-га мўжжаалаб қўчирилади. Бу чўпон учун гўшт қийин. Январ — Олой то-ғларида қаҳратонинг чилласи деган гап. Бироқ қўзиларнинг қаҳратонинг қаҳри-га ўзларининг она-Ватанга, жононон халқимизга бўлган — юксак меҳр-муҳаб-батларини қарши қўймоқдалар. Январда тутилган қўзиларнинг ургочиси асраб қолганида, эркаларининг эса сўғимга бо-қилиб, гўштга топшириш мумкин бўла-ди. Фақат бу чорвалардан кўпроқ меҳ-нат талаб қилади. Олой ва Совет райо-нлари республиканиннг энг ирик чорвадор районолари ҳисобланади. Журналистик-тил билан айтганда бу ерларда Қирғи-зистон чорвачилигининг келажак ҳал қилинаётир. Олой район партия комите-тининг биринчи секретари Ўзбек Акимбаев билан сўхбатимиз гойат қизи-қарли ва сермуаммо бўлди.

— Районимизда 146 минг бош қўй бор, — дейди секретарь. — Қишда бу тоғларни бир метрдан тортиб, ўн метрга-ча қор қоплайди. Ана шунда қишлово етадиган озуқа гамламаган бўлсангиз, до-дигизни тошларга айтаверсангиз. Маъ-лумки, денгиз сатҳидан 2500 метр ба-лаландикдан сўнг бирор нарса экиб, ўсти-риб бўлмайди. Ленки қандай бўлмасин, хашақ тўплаш керак. Ўш — Хорог йў-лидан келишда қўрган бўлсангиз керак, одамлар қандай қилиб хашақ ўршаёт-ганини. Бир киши арқон билан иккинчи-сини ушлаб туради. У эса қоя бағрида-ли ўтларни ўриб олади. Ўзларин халқ-ларни тўлаб қўриб, бағридан тушириб олиш ҳам қўлаб бажарилади. Ана шу усулда биз минглаб тонна озуқа жам-га

рамиз. Шу пайтагача бирорта кишининг оғир меҳнатдан нолганини эшитмадим. Табиат синовлари ва баракали меҳнат кишиларимиз иродасини борган сари тоблайпти. Мени бир нарса ташвишлан-тиради, — дейди биринчи секретарь ў-га толиб. — Бу муаммо қардош Ўзе-бекистон учун ҳам характерли. Яйловла-римиз қашшоқлашиб бормоқда. Ана шу бизнинг Олой тоғи ён бағирларида, Ўш, Андижон, Фарғона ва Тоғли Ба-дахшон автоном областларининг мин-гмиглаб қўйлари боқилади. Тоғ этакла-рининг тақрири чиқиб кетган. Ерга қараб туриб йиғлагин келди. Биз фақат ер-дан олишни биламиз, лекин уни тўйи-тириш, бойитиш, ундан тежаб-тергаб фойдаланиш ҳақида деярли ўйламаймиз. Ҳатто яйловлардан рационал фойдала-нишнинг ҳаммага маълум усули — уни зағонларга ажратиб фойдаланиш усули-ни ҳам қўлламаймиз. Бора-бора бу ло-қайдиқимиз ўзимиз учун қимматга ту-шади. Бир пайтлар тоғ этакларини тў-йимлиликни арпага тенг, таркибда 0,7 озуқа билигил бўлган ўт — бегече қоллаб ётарди. Ҳозир эса бу бебаҳо ўсимлигини онда-сонда учратасиз. Олой яйловлари-ида фойдаланувчи республикалар бира-лашиб, тежаб зарур ва мақбул тадбир-ларни қўришимиз керак. Мен бу фикр-имни област партия конференциясида айтганман. Яна айтман. Даставвал биз майдонларини бўналарга бўлиб фойдала-нишни йўлга қўйишимиз керак. Бу эса серуном яйловларнинг ортиқча топ-талини олдини олишининг энг табиий ва самарали йўлидир. Ундан ташқари, озу-қақор эканлар домини тўлаб экимизни керак. Сув сероб, сўроғиш шоҳобчалари-ни қўриб, яйловларни сўроғишни йўлга қўйишимиз лозим.

ОЛОЙ РАЙОНИДА чорвачилик-нинг келажак йўлида ибратли ишлар қилинмоқда. Яқинда Авс-тралиядан

ЮБИЛЕЙ ЙИЛГА — ЗАРБДОР ЯКУН

ПАХТА ЙИГИМ-ТЕРИМИДА ҲАР КҮН, ҲАР ДАҚИҚА ҒАНИМАТ

ОКТАБРЪ ойининг биринчи ўн кунлиги эди. Бу айда район колхоз ва совхозларида пахта йигим-теримининг бо-риши билан қизиб, ҳужаликма-ҳужалик юрди. Навбат «Партия XX съезди» колхозининг Марказий Фарғона зонасида деҳқончилик қилаётган бригадалари иши билан танишишга етди. Серпух-роқ дала йўллари бошланиб, чўл манзаралари кўзга ташлана бошлади. Рўпарадан лиммо-лим пахта ортилган при-целлари сураб, трактор келатганда. Улар бир зумда ёнидан ўтиб кетди. Шу пайт ҳамроҳимиз — район партия комитетининг партия-йигим-терим шир-лар бўлими мудири Назиржон Ғозиев қизик гапни айтиб қолди:

— Бешта. Дуруст. Учаси катта Мамадалининг хирмонларидан, иккитаси кичик Мамадалининг далаларидан кел-ляпти. Лекин бу адашлар йил-ўн икки ой беллагани-беллашган.

Бизнинг бир оз ҳайрон бўлиб тур-ганимизни сезиб, райком ходими қулиб, изох берди:

— Катта Мамадалим, кичиктам колхознинг шу чўл зонасида кўп йиллардан бери бригадирлик қилиб келишди. Лекин яққаласим деҳқоннинг зўри! Иккаласининг пахтаси жам-ланса, бундайроқ колхознинг хир-монига етиб қолади. Негаки, катта Мамадали бу йил роппа-роса минг тонна пахта топиришмоқчи, адаши — 700 тонна.

Минг тонна? Етти юз тонна? Чўлдаги бригадалар-а?

Рост гап, булар — кичини ҳайратга соладиган, айни пайтда бир оз ўйлатиб ҳам қўйдиган рақамлар. Ҳамроҳимиз тўқиниланиб кетди, бир оз бўрттириб юбордимки?

Йўқ, у бор гапни айтган экан. Бир-икки кундан бери юзга устара тегма-ганлиги билиниб турган, қорғинроқ қи-фадаги катта Мамадали, яъни Мамадали Усмонов, планда белгиланган қарийб 500 тонналик биринчи маррани аллақач-он эгаллаб, мажбурият ҳисобига пахта топиришга қўл қўйди. 150 гектардан иборат пахта майдонининг битта катта пайкалида ўнлаб теримчи ва ҳа-шарчилар пахта теришар, яна бир пай-калда эса урта «зангори кема» сузиб юрди.

— Кунга 7—7,5 процентга пахта топиришмоқчи, — дейди Мамадали Ус-монов, — агар маъналар бўлмаганда имиллаб қоларди. Машиналар жуда иш беришти. Шундай бўлса, пахта-мининг тенг яриги турибди. Анови пай-калларга қаранглар...

Ҳа, бригада 2 октябрдаёқ планин ор-тиги билан адо этиб, ҳар гектардан 30 центнердан ҳосил йиғиб олган бўлса-ча, ҳали далаларда ҳосил беҳад кўп эканлиги шундоқ билиниб турарди. «Яна беҳад 30 центнердан чиқади», — дейди М. Усмонов икки бир гуруҳ билан.

Ғаниннинг лўдасини айтганидан бўлса, Мамадали Усмонов Марказий Фарғона-нинг бу майдонларини саховатли ерлар-га айлантиргунча озмунча азият чека-ни йўқ. Дастлабки йиллари олти цент-нер, кейин ўн икки-ўн, саккиз цент-нер билан кўтарди. Чўлга у билан бир-дан кўтариб бўлмас экан. «Бу ерда кўтариб бўлмас экан», деб этак силтаб кўнаб қолганимизни раст. Лекин Мама-дали бунчалардан эмасди. Сабр-тоқат қилди, ерга ер қўшиб борди. Бора-бора 40—45, ҳатто 56 центнерга етказиб хир-мон кўтарди. Шу йилги орасида қу-сида Ленин ордени, иккита Меҳнат Қи-зи Байроқ ордени полари. Мама, юби-лей йилда ҳар гектардан 60 центнер-дан хирмон кўтараман, деб турибди Мо-хир ва тадбирдор, бир сўзи деҳқон, айтиганининг улдасидан чиқини аниқ!

Унинг адаши — Мамадали Аҳмедов-ни икки томони кукур коллектор бўлган дала йўли ўртасида хиёл мажнунроқ кўришди.

— Иккита терим машинаси келиши керак эди, — дейди у, — 40 гектар

машинабоп еримиздан нақ ярмида пахта оқаман-оқаман деб турибди. Машинага қараб қолдик. Биринчи машина терим-даёқ гектардан 30 центнердан чиқди.

Билиниб турибди, бу Мамадалим адашидан орта қолишни сира-сира иста-майди. Терим агрегатларини қўтиб, ти-пирчилаб турибди. Ҳа, плани тўлиб-тош-ган бўлса, бесарамжон. Ахир, ҳар гектардан 60 центнердан ҳосил йиғиб олиб, ялли ҳосилини 700 тоннага етказ-миз деб сўз берган! Бунинг учун эса машина керак. суръатни ошириш керак!

Шу гапларни кўнгилдан ўтказар экан-миз, боа райком ходими бир оз бўртти-вормадимки, деган хаёлимиздан хи-жолат чекдик. Гапнинг очиги, бун рай-ком ходимидан яшириб ҳам ўтирмадик. Деярли ўттиз йилдан буён райкомда иш-лаб, кўпни кўрган Н. Ғозиев гапимизни кулимсираганча тингларкан, шундай де-ди:

— Ҳаётда кишига хуш келадиган гаплар ҳам, хуш келмайдиганлариям озмунча эмас. Лекин бизда дабдабоз-лик, мақтанчоқлик, манманлик, кўзбў-ямчиликка энг ёмон иллат деб қарала-ди. Гапнинг пўст калласи, бунчалар бил-ан муроа қилмай қўйганимизга анча бўлган.

Райкомнинг биринчи секретари Мақ-судали Ҳайдаровдан тортиб, бюро аъзо-лари, ҳужаликлар раҳбарлари, барча

гона областининг аксарият районларида авж оляпти, десак, ҳақ гапни айтган бў-ламиз. Бундай меҳнат тўқини Ленин-град, Ўзбекистон, Бағдод, Тошлоқ, Охун-бобоев, Ёзёнов районларида ҳам деярли барча колхоз ва совхозларни қамраб олган. Соқоллари кўнрақларига тушган қозлаб оқанлар, чевараларини ҳам на-торга қўшган онахонлар пахтазорларда ёш-аланлар қатори умумхалқ ҳашарига қатнашаётганлиги ҳам бун кўрсатиб турибди.

Олтириқ райони колхоз ва совхоз-лари далаларини неганимизда пахтага меҳр нечоғли теранлашиб кетганиги, пахта одамлар тақдирига айланиб қол-ганлигини яна бир қарра ҳис этдик. Тўғ-ри, Олтириқ терим мавсуми бошлан-гандан буён қўйи уринларда келарди. Октябр ойининг дастлабки ҳафтасида-ёқ пахта териш ва топириш суръати кескин ошди. Сабаби — деярли етти минг гектардаги пахта майдони дефоли-ация қилинган бўлиб, гўза баргини тў-кишни кўтириш керак эди. 2 октябрь ку-ни 120 терим агрегати пайкалларга кир-гач, суръат бирдан ошди. Ҳатто, кунда-лик пахта топиришидан энг юксак кўр-саткичларга эришаётган районлардан ҳам ўзиб кетилди.

Биз район партия комитетининг би-ринчи секретари Усмонов Бегматов билан бирга «Номсози» колхозиди дала

га оз қолди, жуда оз қолди. Ўн минглаб теримчилар, механизаторлар, тракторчи-лар шу иштиёқ билан ишлашяпти.

«Пахтакор» совхозининг иккинчи бў-лимиди шундай бир воянинг устидан чиқдикки, бун сира унутиб бўлмасе ке-рак. Бу ерда биз Тўхтасин ота Фармо-нов билан танишиб қолдик. Салкам ет-миш йилга отахон совхоздаги илгор бригадани бошқаради. Аниқроғи, шу бри-гадага 35 йилдан бери бошчилик қилиб келади. Урушдан келиб дастлаб иш бо-шлаган йилларда аранг 14 центнердан хирмон кўтаришарди. Бу йил 45 цен-тердан деб туришди. План бир ярим теримдаёқ бажариб қўйилган.

Ҳа, III даражали «Меҳнат шўхрати» ордени кавалери, республикада хизмат қўсатган пахтакор Тўхтасин ота Фар-монов ҳамини бўлганидек, бу йил ҳам ўзини кўрсатяпти.

Лекин биз бир нарсани сезиб қолдик. Отахон ўзини дадил тутиб, «Тошкент-6» навиининг афзалликлари, келгуси йили ҳам албатта шу уруғдан экниш ниятида эканлигини баён этаётган бўлса-да, бир-оз хасталик аломатларини яширолма-ётган, ранги оқаришга бораётган эди.

— Бетобимиз? — сўради райком секретари. — Нима бўлди ўзи?

— Ҳеч нима, — қўлди бригадир, — кексалик, жиндай чарчабман шенили, ҳали замон ўтиб кетди.

— Кеңирасилару, лекин Тўхтасин ака мана шу ерга келганда ёлгон гапир-япти. Боя ўнг қўлидаги осколка чиқиб кетди. Қопқора, қиррали темир парчаси, кичкина...

Артиллериячи жангчи Тўхтасин Фар-монов Берлин остоналарида жароҳатлан-ганда госпиталда бадиандан ҳамма ос-қолкалар ҳам олиб ташланган экан. Тушлик пахта — пахтазордан 25 кило-граммча пахта кўтариб чиққан бир те-римчи кишининг пахтасини тарозига ил-шди. Ёрдамлашганда зирқиллаб турган ўнг қўлида қаттиқ оғриқ сезди. Осколка шунда чиқиб кетган эди.

— Яна битта осколкаси бор, белида, — деди отанинг сирини очиб қўйган боғчи киши. У Тўхтасин ананинг шоғир-ди, қўшини бригада бошлиғи Собир Юсуфалиев эди. У шу воқеани эшитиб, шоша-пшога устозидан хабар олгани кел-ган эди. Ярани биргалашиб боғлашди.

Боядан бери отахонга сўхутиб қай-рат билан боғиб турган райком секрета-ри охирида унинг олдига келиб, елкасига қўлини қўйди:

— Яна осколка борми? Шунчама денг? Нега жини юрдигина? Ҳозирқоқ ши-фохонага юборамиз!

Тўхтасин ота секретарга жовдираб бокди:

— Жон ука, шоммай туринг. Қирқ йил бадианди юрган шу савил яна би-ринчи ҳафта турса, турар. Буниси о-риётгани йўқ. Қолган пахтанинг терим олайлик, кейин майли. Ўзингиз тушу-нг одамсиз-ку...

Шу сўхутиб эшитиб турганлардан баъзилари кўнрали бўлганини яши-риш учун давралар нариқор кетишди, баъзиларнинг кўзидан ёш ошқора ти-риқиб кетди.

Бун — эътиқод дейилади. Бу совет кишини маънавий оламнинг бой ва гў-заллигини кўрсатади!

Биз бу гапларни бекиз айтётгани-миз йўқ. Фарғона далаларида омавийи фидойилик неча ўн минглаб, юз минглаб кишиларнинг умумий фаълиятига ай-либ қолди. Пахта териш ва топиришда областнинг алл қадамлари, маррага шид-дати интилишининг боиси ҳам шунда. Бу област партия, совет ташкилотлари юбилей йили мўл ҳосилини барвақт, си-ра нобуд қилмай йиғиб-териб олиш бо-расида катта ташкилотчилик кўрсатаёт-ганликлари, кенг қамлаб таъсирли тад-бирларини изчил амалга ошираётганли-ларининг ёрми самарасидир.

Абдурамон НАБИҲУҲАЕВ,
Охунжон ҲАКИМОВ.

Пешқадам область пахта далаларида

ФАРҒОНА СҮРЪАТИ

коммунистлар, партиясиз активларимиз-нинг ҳам ягона позицияси шу. Ўзбеки-стон Компартияси Марказий Комитети-нинг XVI пленуми қарорлари ҳали биз-га кўп йиллар даурида амалда бўлиб хиз-мат қилиши керак...

Биз ўша кунга яна қатор бригадалар далаларида бўлдик. Уларнинг деярли ҳаммаси планин ортиги билан адо этган меҳнат коллективлари эди. Ҳамма гап-шунданки, бригада бошқаруви ҳам, кол-хозчи ҳам механизаторлар ҳам ошириб бажаришган план ҳақида эмас, мажбу-рият ҳақида, 45—50, ҳатто 60 центнер-лик янги марра ҳақида гапирар эдилар.

Ҳа, районда омавийи кўтаринчилик йиғим-теримга ялли сафарбарлик кўзга ташланиб турибди. Колхоз ва совхозлар далаларида эса, бир қария деҳқон таъ-бири билан айтганда «териб тугатиб бўл-майдиган» ҳосил ўзини кўз-кўз қилапти. Бундай азаматлари ҳосил салмоғини ча-малаб кўриб, республикамиз юбилейи йилда 40,5 минг тонна ўрнига 54 минг тонна «оқ олтин» топиришмиз деб сўз беришди. Гектар ҳисобига ўртача 45 центнердан ҳосил йиғиб олинади. Ана шундай зўр иштиёқ билан меҳнат қи-лаётган район пахтакорлари, минглаб ҳа-шарчилар пахта териш ва топиришда област биринчи ўринни қатъий эгал-лаб келмоқдалар. Улар район узоғи би-лан 14 октябрда пахта топириш дав-лат планин бажариши учун бутун куч ва воситаларини ишга солиб, суръатта суръат қўшишмоқда.

ОММАВИЙ кўтаринчилик, минг-минг-лаб теримчи ва ҳашарчиларнинг меҳнат беллашуви, 600 минг тонналик зафар маррасига тезроқ етиш учун кураш Фар-

гвардиячилари билан суҳбатлашдик. Бу йил ҳужалик 720 гектардаги пахтани маъналарда териб олиши керак. Бош-қача айтганда, ялли ҳосилининг 80 про-центи бункларда бўлиши керак. 15 та терим агрегатининг ҳаммаси бенифсон, умумий ишлашди. Колхоз ҳар кун да-латта 5 процентдан пахта топиришди.

Колхознинг Абдуқалил Мамадинов бошчилик бригадасида ҳам икки «занго-ри кема» гуруллаганча пахта терилди. «Бу йилги пахтани машина териб ту-гатмаса, қўлда териш билан эғлаб бўл-майди», — дейди бригада бошлиғи, — бу йил 32 центнер ўрнига 55 центнердан хирмон кўтарамиз.

Бригада бошлиғи бу гапларни ани-дан чиқариб, қатъий таъкидди, унинг сўзлариди асос бор эди. Ҳали маънага ажратилган ерларнинг тенг ярмида би-ринчи терим ҳам ўтказилмаган эди. Барги тўла тўкилган гўзалар тубидан учигача оппоқ пахта билан бурканган.

Райком секретари кўз илғамас пай-калларга ҳавас билан боқаркан, беҳти-ёр:

— Қўл урилмаган ҳазина! — деди.

Бу ҳақ гап, топиб айтилган таъбир эди. Секретарь табиятан оғир қарвон, ўн ўйлаб, бир сўзлайдиган кишилардан, нарсаси ҳисобига бўрттириб баҳо бе-риш унинг табиятига ёт. Лекин бутун терим машиналари бункерига, теримчи-лар бармоқлари тағтига интиқ бўлиб турган ўнлаб, қолверса, бутун бир рай-он ҳужаликлариди неча юзлаб гектар майдонлардаги биринчи теримга қараб турган пахтакор унинг кўзига чинакам-та қўл урилмаган ҳазинадек кўриниб кетди. Бу ҳазина хирмонларга уйилиши

ТҮРТ ИШ КУНИДА

Шуманай райони пахтакор-лари бу йил ҳар йилдан ҳам мўл-кўл ҳосил етишти-рди. Ҳосилнинг бир грам-мининг ҳам нест-нобуд қилмас-дан йиғиб-териб олишда те-римчилар, механизаторлар, ёрдамчилар жасорат кўрсатиб ишламоқдалар. «Шуманай» совхоз-техникумида терим суръати кун сайин ошиб бор-моқда. Илгор бригадалар би-рин-кетини галаба рапортига мазо чекишяпти.

Советнинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турмон Сориев раҳбарлик қилаётган бригада ишчилари тўрт иш кунда пахта тайёрлаш пла-нини ошириб адо этдилар. 30 гектар майдоннинг ҳар гектардан 28 центнердан ҳо-сил олинди. Ялли ҳосилининг 90 проценти машиналарда те-рилди. Механизм-ҳайдовчилар-дан масумда 200 тоннадан «оқ олтин» териш мажбурия-тини олган Қорақалпоғистон АССР Олий Совети депутати

А. Абдулхайров, Б. Жуманов-лар кунига агрегатлар бунке-ридан 8-10 тоннадан пахта тў-киб, мусобақада олдинда бо-ришмоқда.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мух-бири.

Республикамиз пахтазор-ларида иш қизғин. Ҳамма пешона тери эвазига етишти-рилган «оқ олтин»нинг ёғи-сочини кунлар бошлангунга қадар саранжом-сарингалаб олиш иштиёқда мардона меҳнат қилмоқда. Дала дар-галари бўлган механизатор-лар ҳар доимдагидек бу иш-да олдинги сафда боришя-пти. Суратларда: Ҳўжайли районидаги Ленин номи колхозининг ёш механик-ҳай-довчиси Ғулинавбат Ғурино-ва. У ҳужаликнинг 7 минг тонналик хирмонига 180 тон-на пахта тўқини мажбуриятни олган. Ўнда эса Пайриқой районидаги Кривская номи колхоз механизатори Қилич Сайданов. У ўз агрегатини юксак унумларда ишлатиб, кунига 6—7 тоннадан «оқ олтин» теришга эришмоқда.

Р. Сандов, Ж. Тўраев фо-толари.

ДЕПУТАТЛАР ТАШАББУСИ

КПСС Марказий Комите-ти апрель Пленуми қарорла-рининг халқ ҳужалик маса-ларининг ҳал қилишдаги ро-лини янада оширишда катта омил бўлди.

Ғиждувон районидаги «Фи-ришент» қишлоқ Совети депутатларининг фаоли-ти янада активлашганлиги, улар сайловчиларнинг на-казларини бажариш учун жонқурлик билан меҳнат қилаётганликлари бунга ми-соси бўла.

Совети депутатлари маҳаллий ҳокимиятни бошқа-риш билан биргаликда пар-тия ва ҳукуматнинг қарор-ларини халққа етказиш учун, бу қарорларнинг ижросини контрол қилиб бориш учун вақтларини ҳам, кучларини ҳам аямалтилар. Шу билан бирга улар ишлаб чиқариш-да намуна бўлмоқдалар.

Қишлоқ Советининг депу-тати «Зарафшон» колхозиди-ги 22-бригаданинг механизато-ри Қиём Тоқидинов «зан-гори кема»да 260 тонна пах-

та териш учун курашмоқда. Сут соғувчи Шарифа Қари-мова эса 1984 йилда 30 бош ситирдан 75 тонна сут соғиб олишга аҳд қилган.

Бевосита колхоз ва сов-хозларда меҳнат қилаётган депутатлар юбилей йилда янги-янги ташаббуслар билан майдонга чиқдилар. Чўноч-чи, қишлоқ Советининг депу-татлари Зайнаб Гадоева, Сайфиддин Вафоев, Мурод Шодиев, Тўхта Тўлаев бош-

чили қилаётган бригадалар бу йил гектардан 50 цент-нердан ва ундан ҳам ошириб «оқ олтин» йиғиштириб олишга аҳд қилишган. Бу бригадаларда ҳозир кунига йиллик планининг 3—4 про-центи миқдориди пахта тайёр-ланмоқда. Депутатлардан Озода Раҳматова, Салима Омилова, Шарофат Немато-ва, Назира Бозорова ва бошқа кўпминг килограмм-чилар мавсумда 10—12 тон-

қишлоқ ҳужалиғи, тайерлаш, тран-спорт, қайта ишлаш ва савдо корхо-наларининг ходимлари! Қишлоқ ҳужа-лик маҳсулотининг нобуд бўлишига йўл қўймангиз!

ЕТИШТИРИЛГАН ҲАММА МАҲСУЛОТНИ САҚЛАБ ҚОЛАЙЛИК ВА ХАЛҚ ФАВРОНЛИ-ГИ ЙЎЛИДА ИШЛАТАЙЛИК!

(КПСС Марказий Комитетининг октябрь қашриқларидан).

ЧОРВАЧИЛИК—ЗАРБДОР ФРОНТ

МАЖБУРИЯТЛАРНИ БАЖАРИШ ЙЎЛИДА

Биз, чорвадорлар ҳам ёмон эмас. Ҳар хил тўйим-бошқа касб ағалари сингари ўз зимманига шахсий маж-буриятлар олганмиз. Бир биримиз билан мусобақа боғлаганимиз. Мақсадимиз битта — халқимизга ҳар на-чонгидан кўпроқ сут, гўшт туҳум ва бошқа маҳсулот-лар етказиб беришдир. Ай-ниқса давлат планларини бажаришни биринчи ўринга қўямиз. Партия, совет ташки-лотлари, агрономлар бирлаш-маларининг раҳбарлари сут соғувчи-ю молбоқар, ем-хашак тайёрловчи-ю мутахас-сис — ҳаммамизнинг куч-гайратимиз, билим-тажриба-мизни шунга йўналтирмоқда. Натияжада муайян ютуқлар-ни қўлга киритмоқдамиз.

Лекин масаланинг бошқа томонини ҳам эсдан чиқар-маслигимиз керак. Ем-хашакни, кўп тайёрлаш мум-кин. Бироқ уни яхши сақ-лаш, тўйимлилик даражаси-ни пасайтирмаган ҳолда чорва молларига едирш биринчи даражада аҳамият-га молиқдир. Сафланган ҳар килограмм сенаж ва си-лос, дағал хашак ва ўт тал-қонининг қайтими қўй-тиришга ҳаракат қилиши-ни зарур. Айрим ҳолларда ортиқча ем-хашак сарфилари, кутилганда кам маҳсулот олинади. Оқибатда танчак китилматга тушади. Чорвачи-лик соф фойда ўрнига зарар келтиради. Бундай қўриқчи-ларга барҳам бермоғимиз зарур. Ҳар бир ситир соғув-чи, молбоқар, ем-хашак тай-ёрловчи ҳисобдон бўлсин.

Шунда ҳаммидан айрилмай-ди. Ҳужаликларнинг умумий, чорвадорларнинг шахсий да-ромадлари қўйлади. Ўш му-ҳими — меҳнатчиларнинг чорва маҳсулотларига бўл-ган эътиёқи тўлароқ қонди-рилади.

Мен ситир соғувчилар фаолиятида учраб турадиган баъзи камчиликларни таъ-кидлаб ўтмоқчиман. Ўйлай-манки, шундай камчилик-ларга йўл қўйган айрим ки-шилар ўзлари учун тегишли хулоса чиқариб олишди. Ситирларни соғишда режим-га риоя қилинмади. Соғиш ё эрта, ёки кеч бошланади. Бундай қилмаслик керак. Ситирлар ҳар кунни ўт ма-ҳал аниқ белгиланган вақтда соғилса бор сутини беради, маҳсулдорлиги оша боради. Қондага риоя қилинмаган тақдирда суттин камайти-риб юборади.

Ҳаммамиз ўз ҳужалиғи-мизда маҳсулотлар тайёр-лаш ва давлатга топириш планлари, мажбуриятлар-нинг бажарилиши билан му-тазам шугулланганимиз ло-зим. Шу жиҳатдан олганда ҳозир совхозимизда қўй-да-ни манзарани кўриш мум-кин. Йил давомида 200 тон-на гўшт тайёрлашни лозим эди. Бу план ҳозирдаёқ 213,5 тонна қилиб бажари-лди. Мажбурият ҳисобига яна 17,5 тонна гўшт топира-миз. 2500 тонна сут тайёр-лашимиз даркор. Икки икки-ониятларимизни ҳисоблаб чиқ-дик. Сут тайёрлаш юзасидан қабул қилган мажбурият-мизни ҳам тез фурсатда ор-тини билан адо этамиз.

Ишда онгли интизом, топи-риқларнинг ижроси учун жонқурлик қилиш муваф-фақият гаровидир. Ўн би-ринчи беш йилдининг ўтган йилларини катта меҳнат за-фарлари билан нишонларга совхозимиз чорвадорлари юбилей йили топиришлари-ни ҳам муздатида илгари барча кўрсаткичлар бўйича ошириб адо этдилар.

Хўш, совхозимизда чорва қишлоқнинг соз. Ўтказиш учун ниямлар қилинганми? 800 тонна дағал хашак жам-гарилди. 1500 тонна сенаж бостирилди. Тайёрланган си-лос 4500 тоннага етай деб қолди. Ҳозир 700 тонна ўт талқонига эгамиз. Келти-рилган рақамлардан кўри-ниб турибдики, чорва қиш-ловига тайёрлигимиз

жарилишини таъминламоқ-далар, меҳнатчиларнинг ариза ва шикоятлари ўз вақтида кўриб чиқилиб, ҳал қилишнинг контрол қилиб бормоқдалар.

Группа аъзолари, айниқ-са, қурилиш ва ободончилик ишларига эътиборини қўй-тириш билан қишлоқ Совет-нинг маънабига болалар муассасалари қурилишини аниқ олдириш тўғрисидаги қарори ижросини контрол қилиб бормоқдалар. Кейинги йили йил ниди «Зарафшон» колхозиди 10 та колхозчи хонадон учун кооператив уй, 90 ўринли болалар бог-ча-ясилси, янги автобус бе-кати, «Қўшқабод» қишлоғи-

да аралаш моллар магазини, колхоз учун 400 қорамолга мўлжалланган чорвачилик комплекси қуриб битказил-ди. Совхознинг Биданон қиш-логига нововойхона, амбула-тория, кутубхона ва ошхона ҳамда бошқа объектлар қу-рилиб, фойдаланишга топи-рилиди.

«Фиршент» қишлоқ Совети депутатлари ҳужалик, со-циал-маданий қурилиш маса-ларининг ҳал қилишда ак-тив қатнашиб, сайловчилар ишончини оқламоқдалар.

Т. МАКСУДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мух-бири, М. И. Улаёнова муқоф-ти лауреати.

